

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **КРЕДИТНИЙ РИЗИК БАНКУ:**

ОЦІНКА ТА МІНІМІЗАЦІЯ

(на матеріалах ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК»)

CREDIT RISK OF THE BANK:

ASSESSMENT AND MINIMISATION

(on the materials of PJSC JSCB «INDUSTRIALBANK»)

Виконав: здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи 4ФДПМ
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»
освітньо-професійної програми «Державна податкова
та митна справа»

Міронов Д. С.

(прізвище та ініціали)

Керівник: Новосьолова О. С.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький – 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма «Державна податкова та митна справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри, д.е.н., професор

_____Лариса СІДЕЛЬНИКОВА

«18» 01 2024 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

_____Міронову Данилу Сергійовичу_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Кредитний ризик банку: оцінка та мінімізація (на матеріалах ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК»)

керівник роботи Новосьолова Олена Сергіївна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «17» січня 2024 року № 61-с

2. Строк подання роботи здобувачем 20 червня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, звітність ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».

4. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні аспекти кредитного ризику банківської установи. Аналіз кредитного ризику банку на прикладі ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 6 рисунків та 16 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-II розділів	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	18.01.2024	22.05.2024
Консультант з використання ПЕОМ	Таміла ЧИЖОВА, доцент	18.01.2024	16.05.2024
Консультант з нормоконтролю	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	18.01.2024	06.06.2024

7. Дата видачі завдання 18.01.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	18.01.24-30.01.24	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	31.01.24-09.02.24	виконано
3.	Написання 1 розділу	12.02.24-29.03.24	виконано
4.	Написання 2 розділу	01.04.24-15.05.24	виконано
5.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.05.24-22.05.24	виконано
6.	Оформлення роботи	23.05.24-06.06.24	виконано
7.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	07.06.24	виконано
8.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	14.06.24	виконано
9.	Захист роботи в ЕК	25.06.24	

Здобувач _____
(підпис)

Данило МІРОНОВ
(ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис)

Олена НОВОСЬОЛОВА
(ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кредитний ризик є однією з ключових проблем банківської діяльності, оскільки він безпосередньо впливає на фінансову стабільність банку та його прибутковість. У контексті ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК», оцінка та мінімізація кредитного ризику набуває особливої важливості з огляду на необхідність забезпечення високого рівня платоспроможності та зниження втрат від неповернених кредитів.

Оцінка кредитного ризику в ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» здійснюється через аналіз фінансового стану позичальників, їх кредитної історії, а також макроекономічних умов. Банк використовує методики кредитного скорингу, які включають кількісні та якісні показники, що дозволяють комплексно оцінити ймовірність дефолту позичальника. Важливу роль у цьому процесі відіграє оцінка ліквідності та забезпечення, яке надається під кредит. ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» також активно працює над удосконаленням процедур моніторингу та контролю за виданими кредитами, що дозволяє вчасно виявляти проблемні кредити та вживати відповідних заходів.

Отже, ефективна оцінка та мінімізація кредитного ризику є ключовими факторами успішної діяльності ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК». Використання сучасних методик оцінки, диверсифікація кредитного портфеля, впровадження чітких внутрішніх процедур та підвищення кваліфікації персоналу дозволяють банку зменшити ризики та забезпечити стабільний фінансовий розвиток.

Основний текст кваліфікаційної роботи бакалавра викладено на 64 сторінках, містить 16 таблиць, 6 рисунків. Список використаних джерел налічує 41 найменування і розміщений на 4 сторінках. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра становить 71 сторінку.

Ключові слова: кредитний ризик, надані кредити, кредитний портфель, корпоративні кредити, споживчі кредити, класи позичальників.

ЗМІСТ

	ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ	6
1.1.	Економічна сутність кредитного ризику банку	6
1.2.	Теоретико-методичні підходи до оцінювання кредитного ризик.....	13
1.3.	Методи мінімізації кредитного ризику банківської установи.	23
РОЗДІЛ 2.	АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».....	34
2.1.	Діагностика кредитного портфеля банку	34
2.2.	Оцінка кредитного ризику ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».....	48
2.3.	Напрями удосконалення інструментів управління кредитним ризиком банківської установи.....	63
	ВИСНОВКИ	73
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
	ДОДАТОК.....	80

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасна банківська система є основою фінансової стабільності будь-якої країни, забезпечуючи перерозподіл грошових коштів між економічними агентами, стимулюючи економічний розвиток та сприяючи соціальному прогресу. У цьому контексті, однією з основних функцій банків є кредитування, яке дозволяє забезпечувати обіг капіталу та фінансувати розвиток бізнесу та індивідуальних потреб. Однак, з наданням кредитів пов'язані значні ризики, зокрема кредитний ризик, який є невід'ємною складовою банківської діяльності. Ефективне управління цим ризиком є ключовим завданням для забезпечення стабільності та надійності банківської установи. ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» є одним з провідних банків в Україні, який активно бере участь у кредитуванні юридичних та фізичних осіб. З огляду на сучасні виклики та змінні умови фінансового ринку, питання оцінки та мінімізації кредитного ризику є надзвичайно актуальним для цього банку. Недостатня увага до управління кредитними ризиками може призвести до значних фінансових втрат, зниження довіри з боку клієнтів та інвесторів, а також до загальної дестабілізації банківської системи.

Теоретичне і практичне значення теми. Дослідження кредитного ризику є надзвичайно важливим для розуміння основних принципів та механізмів функціонування банківської системи. Вивчення теоретичних аспектів кредитного ризику дозволяє глибше зрозуміти сутність цього явища, його види, джерела виникнення та вплив на фінансову стабільність банків. Аналіз існуючих підходів до оцінки та управління кредитним ризиком сприяє розвитку наукової думки у сфері фінансового менеджменту та ризик-менеджменту, формуванню нових методологічних підходів та вдосконаленню існуючих моделей управління ризиками. Результати дослідження кредитного

ризикую мають безпосереднє практичне значення для банківських установ, зокрема для ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК». Впровадження розроблених у рамках дослідження методик та інструментів оцінки кредитного ризику дозволить банку більш ефективно ідентифікувати та оцінювати ризики, пов'язані з кредитуванням. Це сприятиме зниженню ймовірності виникнення неплатоспроможних кредитів, мінімізації фінансових втрат та підвищенню загальної фінансової стабільності банку. Практичні рекомендації щодо вдосконалення процесу управління кредитним ризиком також можуть бути використані для розробки нових банківських продуктів та послуг, що відповідатимуть сучасним вимогам ринку та потребам клієнтів.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення процесу оцінки та мінімізації кредитного ризику в банківській діяльності на прикладі ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК». Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

1. Визначити теоретичні основи кредитного ризику, його сутність та основні види.
2. Дослідити методи оцінки кредитного ризику, які застосовуються в сучасній банківській практиці.
3. Проаналізувати особливості управління кредитним ризиком в ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».
4. Виявити основні проблеми, пов'язані з управлінням кредитним ризиком у банку.
5. Розробити рекомендації щодо вдосконалення методів оцінки та мінімізації кредитного ризику в діяльності ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, зокрема методи аналізу і синтезу, системного підходу, економіко-статистичні методи, а також методи порівняльного аналізу та прогнозування. Теоретичною та методологічною основою роботи є наукові праці вітчизняних та зарубіжних

вчених у сфері банківської справи, фінансового менеджменту та управління ризиками, законодавчі і нормативні акти України, які регламентують банківську діяльність. У процесі дослідження було обґрунтовано та систематизовано сучасні підходи до оцінки кредитного ризику в банківській діяльності. Розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення процесу управління кредитним ризиком у ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК», що дозволить підвищити ефективність його діяльності та знизити рівень кредитного ризику.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, а також практичне значення одержаних результатів. У першому розділі роботи розглянуто теоретичні основи кредитного ризику та методи його оцінки. У другому розділі проведено аналіз управління кредитним ризиком у ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК». У другому розділі особливу увагу приділено аналізу поточного стану кредитного портфеля банку, оцінці рівня кредитного ризику та виявленню основних проблем, з якими стикається банк при управлінні цим ризиком. Розділ містить кількісний аналіз кредитного ризику, зокрема розрахунок основних фінансових показників та коефіцієнтів, що відображають рівень ризику. Також у роботі наведено таблиці та рисунки, які ілюструють результати аналізу та дають змогу наочно оцінити динаміку змін основних показників кредитного ризику.

Характеристика суб'єкту дослідження. Публічне акціонерне товариство Акціонерний комерційний банк «ІНДУСТРІАЛБАНК» (далі - ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК») надає послуги у сфері розміщення коштів, кредитування, онлайн-банкінгу, міжнародних платежів, інвестицій та інші.

ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» за розміром активів належить до середніх банків України згідно з класифікацією Національного банку України. Банк приймає вклади від фізичних та юридичних осіб та надає кредити, надає платіжні послуги в Україні та переказує кошти за кордон, здійснює торгівлю

цінними паперами, випускає платіжні картки, проводить валютно-обмінні операції та надає банківські послуги корпоративним та роздрібним клієнтам, характеризується стабільною клієнтською базою та широким спектром банківських послуг. Банк активно працює над розширенням своєї присутності на фінансовому ринку, впроваджуючи новітні технології та інноваційні продукти для задоволення потреб своїх клієнтів. Він також має значний досвід у сфері кредитування, зокрема малого та середнього бізнесу, що сприяє економічному розвитку регіонів, де він функціонує. Завдяки ефективній стратегії управління та орієнтації на якісне обслуговування клієнтів, ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК» займає важливе місце у банківському секторі України.

Огляд джерел, що використані в роботі. В роботі використані законодавчі та нормативні документи України, наукові розробки та навчальні посібники, періодична література, Інтернет-ресурси, а також матеріали, що відображають фінансовий стан ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».